

Материјал за ученике 5.4
Права и одговорности

Људско право	Морална одговорност појединца	Одговорност школе, власти, итд.

Материјал за ученике 5.5

Квиз - Људска права (картице за вежбање)

<p>Запошљавање деце млађе од 17:</p> <p>А. Увек је кршење права детета.</p> <p>Б. Јесте нарушавање права деце, ако је задатак штетан.</p> <p>В. Може да буде прихватљиво ако је влада утврдила да је доња старосна граница за запослење испод 17.</p>	<p>Рад деце млађе од 17:</p> <p>В је тачно. Конвенција о дечијим правима брани запошљавање деце ако је то опасно или је облик искориштавања, али дозвољава властима да одреде старосну границу испод које вреди забрана. Велики је притисак да се уведу строга ограничења у вези рада деце.</p>
<p>Према међународним договорима о праву на воду:</p> <p>А. Власти су обавезне да грађанима обезбеде чисту и исправну воду.</p> <p>Б. Властима није дозвољено да дискриминишу неке грађане у снабдевању водом.</p> <p>В. Власти не смеју забранити грађанима приступ снабдевању водом.</p>	<p>Према међународним договорима о праву на воду:</p> <p>Према тумачењу Комитета за економска и социјална права при УН, Б и Ц су тачни, А није. Испуњавање права на воду је нешто ка чему власти морају да теже, али ово право грађани не могу захтевати као такво.</p>
<p>Смртна казна:</p> <p>А. У начелу је забрањена широм света.</p> <p>Б. Укинута је у законима и пракси у више од 50% свих земаља.</p> <p>В. Није дозвољена у случају људи млађих од осамнаест.</p>	<p>Смртна казна:</p> <p>Б и Ц су тачни, А није. Смртна казна још увек није у потпуности забрањена у уговорима УН, и по Европској конвенцији о људским правима, иако је у оба случаја забрањена додатним протоколом. Протокол 6 (укидање смртне казне у време мира) и Протокол 13 (укидање смртне казне у свим околностима) су према ЕКЉП потписале и/или ратификовале многе државе.</p>
<p>Економска и социјална права:</p> <p>А. Нису стварна људска права.</p> <p>Б. Од држава се не очекује да директно испуне ова права свим појединцима.</p> <p>В. Може захтевати сваки Европљанин</p>	<p>Економска и социјална права:</p> <p>Б је тачно. Службено, економска и социјална права су стварна људска права, иако је истина да је обавеза да се признају много слабија него за многа од грађанских и политичких права. Међународна конвенција о економским, социјалним и културним правима очекује да државе теже ка њиховом испуњењу, али не постоји европски механизам који би дозволио појединцима да поднесу жалбу (иако, под неким ограничењима, додатни протокол дозвољава организацијама да то ураде).</p>

<p>Сагласно клаузулама о праву на образовање: А. Појединцима и групама је дозвољено да могу да отворе школу све док испуњавају минимум законских услова. Б. Не постоје обавезе које се односе на садржај образовних програма. В. Власти су дужне да обезбеде обавезно школовање за све млађе од осамнаест година.</p>	<p>Сагласно клаузулама о праву на образовање: А је тачно, Б и В нису. Међународне конвенције, као што је Конвенција о правима деце, прописује да образовање мора да информише децу о људским правима.</p>
<p>Право да се призна статус избеглице: А. Дефинисан је за људе који имају оправдан страх да ће бити прогоњени на основу расне и верске припадности или политичког мишљења и који су, као резултат тога, побегли из земље. Б. Такође постоји због људи који су побегли из државе услед грађанског рата и глади. В. Влада може да аутоматски одбије и то за све оне који аплицирају за статус избеглице, а долазе из државе која се сматра безбедном.</p>	<p>Право да се призна статус избеглице: А је тачно, Б није (иако се у неким земљама, људима који су напустили земљу због грађанског рата или глади, може гарантовати заштита и кад се не сматрају избеглицама по међународној конвенцији. В се према Женевској конвенцији не односи на избеглице, али се увелико користи унутар ЕУ када се ради о азилантима.</p>
<p>Слобода вероисповести: А. Не може се порећи људима на основу тога што припадају некој мањинској религији. Б. Обавезује народе да признају и субвенционису религије В. Не може да буде ограничена од државе ни на који начин.</p>	<p>Слобода вероисповести: А је тачно. Нације су дужне да поштују слободу вероисповести, али немају правну обавезу признавања или субвенционисања. Државе могу да ограниче слободу вероисповести тамо где би то могло бити у супротности с основним људским правима.</p>
<p>Право на имовину: А. Не значи да власти не могу да одузму нечији посед ако је то у јавном интересу. Б. Крши се ако се цело село евакуише без надокнаде штете како би се изградила хидроелектрана. В. Дозвољава особи да робу коју је украо, сматра својим власништвом.</p>	<p>Право на имовину: А и Б су тачни. В је, очигледно, нетачно.</p>
<p>Избори: А. Сви грађани имају право гласа чак и ако су због криминалне радње изгубили своја грађанска права. Б. Два гласа за сваку особу су дозвољена ако је гласач послодавац . В. Гласање мора бити тајно.</p>	<p>Избори: Само В је тачно. Држава може да спречи особе које су изгубиле своја грађанска права да гласају. Једнака права за све који имају право гласа је међународно правило.</p>
<p>Слобода изражавања: А. Може се ограничити с циљем заштите од клеветања. Б. Не може се ограничити због јавног морала. В. Може се ограничити како би се спречила верска нетолеранција.</p>	<p>Слобода изражавања: А и В су тачни. Слобода изражавања се може, под одређеним условима, ограничити због јавног морала, спречавања злочина, заштите здравља или заштите од клевете, ако је то предвиђено законом.</p>

<p>Право на посао: А. Државе су обавезне да свим својим грађанима обезбеде посао. Б. Значи да нико не може произвољно да буде отпуштен с посла. В. Не значи да влада мора да уложи напоре да би остварила пуну запосленост.</p>	<p>Право на посао: Само Б је тачно. У Европи су државе обавезне да предузму мере како би постигле пуну запосленост, али то није укључено у уговоре УН-а.</p>
<p>Право на здраву животну средину: А. Забрањује државама одлагање токсичног отпада који неповратно уништава тло. Б. Има за циљ да заштити људе, животиње и биљке. В. Још увек није утемељено као опште право.</p>	<p>Право на здраву животну средину: В је тачно, иако право на здравље штити човека од штете чији је директан узрок загађење. У тим случајевима, само су људска бића опште заштићена, а не биљке и животиње. Афричка повеља и Повеља Европске уније, које које нису свугде пуноважне, донекле су утемељиле право на здраво окружење.</p>
<p>Према праву на образовање: А. За децу у основној школи се не плаћа школарина осим трошкова екскурзија или школских уџбеника. Б. Обавеза државе је да помогне што већем броју студената да успешно заврше своје студије. В. Државе морају пружити свим ученицима једнаке могућности образовања.</p>	<p>Према праву на образовање: Б и В су тачни (ове обавезе су укључене у Конвенцију о правима деце). У принципу, основно образовање мора бити бесплатно, што не укључује само школарину већ и све друге трошкове у вези са основним школским активностима.</p>
<p>Кажњавање деце у школама: А. Није дозвољено у виду телесног кажњавања. Б. Није забрањено ако је казна ментално сурова. В. Може да се користи само ако се родитељи слажу.</p>	<p>Кажњавање деце у школама: А се сматра тачним јер Европски суд за људска права сматра телесно кажњавање кршењем Европске конвенције о људским правима (што је у складу с тумачењем које је дао Комитет за права деце Конвенцији о дечијим правима). Б је нетачно пошто се забрана односи на све сурове казне. Што се тиче одговора В, не постоји клаузула о томе да кажњавање директно зависи од сагласности родитеља.</p>
<p>У школи: А. Не би требало да се посвети ни најмања пажња питањима везаним за заштиту средине. Б. Децу би требало да науче да поштују своје родитеље. В. Деца би требало да уче о људским правима и да искусе људска права.</p>	<p>У школи: Б и В су тачни. Конвенција о правима деце садржи такве клаузуле. Конвенција такође одређује да образовање треба да буде усмерено на поштовање животне средине.</p>
<p>На суду: А. Сваки преступник има право на адвоката. Б. Људи могу да буду осуђени само ако признају. В. Осумњичени има право на бесплатног преводиоца ако је суђење на језику који он не разуме.</p>	<p>На суду: А и В су тачни.</p>

<p>Тортура: А. Дозвољена је ако се користи да спречи терористичке нападе. Б. Дозвољена је само одлуком судије. В. Никада није дозвољена.</p>	<p>Тортура: В је тачно (тортура није дозвољена чак ни у случајевима националне безбедности).</p>
<p>Право на живот је прекршено ако: А. Неко несрећним случајем изгуби живот приликом интервенције полиције при спасавању живота другог лица. Б. Неко умре због рата, чак и ако је он био легалан. В. Неко умре због непотребне силе коју је полиција применила.</p>	<p>Право на живот је прекршено ако: В је тачно. У случају А, право на живот би могло да буде прекршено ако је сила коју је полиција употребила била апсолутно неопходна.</p>
<p>Према праву на становање: А. Све државе су обавезне да обезбеде да нема бескућника. Б. Странцима би требало пружити једнак приступ социјалном смештају као што га имају и држављани неке земље. В. Држава би требало да се потруди да смањи број бескућника.</p>	<p>Према праву на становање: Б и В су тачни.</p>
<p>Према праву на здравствену заштиту: А. Владе нису обавезне да спрече несреће на раду. Б. Свако би требало да има право на здравствену заштиту. В. Лекови би требало да буду бесплатни.</p>	<p>Према праву на здравствену заштиту: Б је тачно. Спречавање несрећа на раду се сматра обавезом. Лекови се могу продавати.</p>
<p>Према праву на слободу кретања: А. Једној особи се може забранити да изабере место становања из безбедносних разлога. Б. Одбијање визе особи која није била осуђивана кршење је људских права. В. Криминалац може да буде затворен.</p>	<p>Према праву на слободу кретања: А и В су тачни. Виза може да се одбије било коме, не само криминалцима. Ограничења слободе кретања такође могу да буду наметнута из разлога јавног здравља, мира и националне безбедности, ако је предвиђено законом.</p>

